

MAŠA
REBIĆ

*Još samo
ovaj put*

■ Laguna ■

Copyright © 2012, Maša Rebić
Copyright © 2012 ovog izdanja, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Još samo ovaj put

Prvi deo

PAROVI

*„Kad smo zapleteni u ljubavi,
Jesam li ja taj koga voliš
Ili je to neko drugi?“*

Leonard Koen

1.

Jelena

Neobavezna proslava mog prvog objavljenog članka u novom domaćem mesečniku završila se kao opsesija. Miloš i ja smo bili na promociji prvog broja magazina za koji sam prvo radila lekturu, a od juče bila potpisana i kao stalni saradnik. Pet godina ranije, glavna i odgovorna urednica novonastalog magazina, Ljubinka, sad potpisana i poznata isključivo kao Buba, bila je moja komšinica koja je prodavala sendviče u kiosku pored gimnazije u kraju. Završavala je žurnalistiku i slala tekstove svim ženskim časopisima, pasionirano tražeći mrvicu priznanja za celodnevno istraživanje o muško-ženskim odnosima vođeno iz kioska na ćošku. Ona je najvrednija, najupornija i najsnalažljivija osoba koju sam ikad upoznala, iako nisam sebi to htela nikad da priznam, ali zapravo se pored nje osećam kao bolji čovek. Pomisao na opsednutost datira iz tog vremena, kada mi je prodavačica sendviča, a

današnja urednica domaćeg, trenutno najskupljeg *lifestyle* magazina, svakog dana na ulici, posle završetka smene, pokazivala papiriće sa svojim beleškama koje je uspela da napiše u pauzama pravljenja sendviča.

„Zaista jednog dana moramo da se nađemo i na miru pregledamo sve što sam napisala“, govorila mi je, na šta sam joj ljubazno odgovarala da trenutno nemam vremena za pažljivo čitanje, ali da mogu da bacim pogled.

„Jelenice, mnogo mi znači tvoje mišljenje, ipak si ti završila svetsku književnost“, naglašavala je ovo *svetsku* kao da se radi o nečemu zaista neverovatnom, pomalo tajnovitom.

„Ja i još hiljadu...“

„Da, ali nije svakome ponuđeno mesto asistenta!“

Neznalice je uvek lako zadiviti, mislila sam tada i samo sam se pored nje, moje ambiciozne komšinice, osećala važno. Ipak, pet godina kasnije, devojka iz sendvičare je *uspela*, što se za mene ne bi moglo reći, ako gledamo svet očima ambicije. Gomile prikaza o seksu na raznim mestima, „Kako ga zadovoljiti na najlakši način“, „Šta nikako ne uraditi na prvom sastanku“, „Zašto treba da probamo analni seks“ i slični tekstovi koje, po istraživanjima, vole tinejdžerke ali i žene iz nižeg srednjeg sloja sa završenom srednjom školom, dovele su upornu Bubu na poziciju o kojoj je sanjala. Ja svemu tome nikad nisam pridavala preveliki značaj, kao što nikad nisam uramila svoju diplomu i okačila je na zid, niti se hvalila da kao tridesetogodišnjakinja mogu i dalje da napravim špagu. Nisam nikad isticala grudi kao žene s previše samopouzdanja, niti sam namerno pokazivala tetovažu koju sam stavila posle jedne pijanke na proputovanju kroz

Španiju. Retko ko je znao da znam da sviram harfu i da na francuskom mogu da izrecitujem čak osam pesama Žaka Prevera. Nikad nisam volela razbacivanje znanjem i hvalisanje, ali sam oduvek iskreno verovala da ljudi mogu da te povrede ako shvate da si pametniji od njih. Nisam nikad olako iskazivala oduševljenje, što je jedna od stvari koju sam naučila još u osnovnoj školi, jer sam sve slobodno vreme provodila u sobi gde su na zidovima umesto postera bile police s knjigama. Svakodnevno čitajući i misleći o onome što me čeka, tadašnja ja – devojčica sa isturenim zubima i ravnim tabanima – znala sam da je lakše biti u društvu francuskih pesnika nego lepih devojčica. Nikad nisam izašla na kraj s dečacima koji su mi dobacivali *Zuba, Zuba, pišti kao truba, Zuba, Zuba, ružna je kô buba*. Nisam mogla da izađem na kraj ni s devojčicama koje su se kikotala kad god prođem pored njih, vesele valjda što imaju toliko sreće da ne moraju da se muče ako žele da zatvore usta i što mogu, kao od šale, lakim, lepršavim trkom da pređu stotinak metara na školskom krosu. Uspela sam zato da izađem na kraj s majkom kad sam bacila protezu u ve-ce šolju i s bratom kad sam mu sakrila golmanske rukavice pred utakmicu. Čak sam uvek uspevala da smirim i tatu koji mi je branio izlaske posle ponoći iako sam uveliko bila osamnaestogodišnjakinja. Odlično sam se snašla kad sam shvatila da sam postala *normalna*, kako sam mislila o novoj sebi, jer nikad nisam uspevala sebe da vidim u ogledalu kao lepu. Dostojanstveno sam odbijala momke koji su me tada pitali da *pođemo* i nikad nisam zaboravila pesmicu o *ružnoj Zubi*, kao što nisam zaboravila ni devojke iz osnovne škole koje su požezele da obnove kontakt kad sam se

prolepšala; zvuk onog njihovog kikotanja urezao mi se u mozak kao neko zvonce. Nisam postala osvetoljubiva, nisam sebe mrzela, nisam patila previše, ali to je samo zbog tog mirnog, staloženog karaktera koji sam nasledila od oca. Zbog svega toga nisam nikad naučila da se nečim oduševim. Previše krivi zubi, trapavost i neuglednost su me naučili da budem skoro pa nečujna ali zadovoljna. Površnost i surovost kojima u detinjstvu neka deca izlažu svoje vršnjake ostavljaju trajne posledice. Ali ne i na mene. Na primer, ja sam oduvek znala da imam prelepu kosu. I dar za jezike. Bila sam jedna od retkih koja je s dvanaest godina razumela stihove o svakodnevnici pariskog života, stihove o malim običnim ljudima i njihovoj tuzi. I kad god bih pogledala u sliku Žaka Prevera koju sam držala u fioci radnog stola, na kojoj je on s cigarom u ustima gledao pravo u mene, a ispod je pisalo: *i kako to sve prođe tiho, čovek misli da živi a već je skoro umro*, ja sam znala, još tako mala i krivozuba, da je život samo moj i da niko drugi ne sme da mi ga oduzme i menja, kao što ni ja svoj život ne smem da naturam drugima. Zašto bih, zaboga, svima recitovala na francuskom *Pesmu ptičara* ili pokazivala svoje savršene grudi kad je dovoljno što Miloš uživa u njima. Zar nije sreća samo *znati i imati* bez reklame i očiju koje te gledaju samo zato što znaju da znaš i imaš, umesto da te gledaju i vole zato što *jesi i želiš*?

Ali ono sa čim nikako neću moći da izađem na kraj dogodilo se te večeri. Nisam to osećala tada jer se nikad nisam bavila predznacima, nisam marila za svoje šesto čulo niti špijunirala svog ljubljenog. Miloš je bio pored mene već skoro dve godine, a činjenica da smo počeli da vodimo ljubav s ciljem da dobijemo dete govorila mi

je da je udobnost i ušuškanost u ljubav kakvu sam imala jednostavno nepotkupljiva, da nije izložena nikakvom praznoverju, sujeti ili lošem predosećaju. Bili smo dovoljno dugo zajedno da uspostavimo rutinu, ali ne toliku da počnemo jedno za drugo da radimo stvari i pre nego što ih izgovorimo. Možda se nismo formalno venčali, ali kad god bi Miloš izgovorio reč *žena*, mene bi obasjalo zadovoljstvo što sam njegova.

Ušuškani na dvosedu, zajedno smo jeli kanapee. Kremasti namaz bio je odličnog ukusa, ni kiseo ni sladak, a kora neodoljivo hrskava. Izdvojeni iz gomile, slušali smo kako iznajmljeni bend ulepšava proslavu prvog broja novog časopisa, a nas dvoje, stisnuti, slavili smo moj prvi objavljeni tekst o opsesijama velikana književnosti.

...Mark Tven je nadobudni starac koga muči nedostatak inspiracije i mnogobrojne bolesti. Opija se viskijem, puši tompace i postaje opsednut lepim devojčicama jer ga podsećaju na prerano umrlu ćerku, ljubimicu Suzi... Hemingvej u nedostatku inspiracije ljudi, postaje opsednut smrću, vežba samoubistvo praznom puškom. Maničnoj depresiji dodaje još jedno ludilo – paranoju. Ceo svet je, misli on, protiv njega, a listajući običan rečnik dobiće inspiraciju za sledeće delo... napisala sam između ostalog u svom članku o ludilu, genijalnosti i opsesijama, o nesreći kad nestanu inspiracija i strast.

Jednom davno shvatila sam da je sreća nešto čega čovek uglavnom nije svestan. Primeti da je tu tek kad počne da izmiče. Zato ne volim da rizikujem niti da se strasno vezujem za bilo šta. Niti da podrobno istražujem. Nisam sklona opsednutosti. Ono što je dobro i ono što nam prija trebalo bi stalno da ponavljamo, tako sam

oduvek mislila. Zato sam, kada je konobar doneo naredni poslužavnik prepun đakonija, uzela treći put isti kanape sa istim kremastim filom. Provereno dobar. Miloš se nasmejao i zagrlio me. Nije bilo nijednog znaka za uzbunu. Nisam sklona da u život unosim zle slutnje i uništavam svoje zadovoljstvo razmišljajući o nevažnim stvarima, jer kad u svetu ima toliko ratova, smrti i nesreće, mora da je ovaj trenutak – Miloš i ja i ovaj savršeni kremasti zalogaj – nešto što je retkost i treba ga sačuvati takvog, neiskvarenog. Ne treba tražiti još.

Bend je svirao *Summer in the City*, bio je početak leta, najveća gužva bila je u bašti restorana. To je jedno od onih mesta koje se nalazi na raskrsnicama, ali ne onim glavnim, najprometnijim. Pored njega nema velikog parkinga niti prometne ulice. Stecište je finog sveta i nije previše skup ali ima odličnu hranu. Glavna i odgovorna urednica se obukla u skladu sa svojim zadatkom, strogo ali seksi, njen stilista i urednik fotografije pratili su je kao telohranitelji. Glumci, pevačice, pisci, novinari i ostale zvanice tiskali su se oko otvorenog bara s koktelima, a nas dvoje, oboje u farmerkama, posmatrali smo svet oko sebe i slavili svoju intimnu pobedu.

„Miloše, danas nisi na zadatku?“, neko ga upita, na šta on lenjo reče nešto kao *ne radim tamo gde i moja žena, ne mešam posao i zadovoljstvo* ili nešto tome slično. Ja sam i dalje gledala Bubu i mislila na period od pre pet godina i opsesiju koja može da te uzdigne do najvećih visina i onda te tresne na tlo i setila se nečijih reči iz svog članka: *passion is positive obsession, obsession is negative passion*. Shvatila sam da sam to rekla naglas, pa kad me je Miloš upitao na koga tačno mislim u ovoj gomili narcisoidnih

likova, odgovorila sam mu da razmišljam o prošlosti kad je komšinica mislila da sam ja najpametnije biće na planeti. I kada me je on slikao u kafiću u kom sam sedela s drugaricama i kada sam i sama, upoznavši ga, bila toliko opčinjena lepotom fotografije da sam pomislila, ja koja nikad nisam mislila za sebe niti da sam ružna niti da sam lepa, da želim da me slika, samo on, samo jednom i da ta slika zauvek bude okačena na zidu naše spavaće sobe kao podsetnik na nešto lepo što dolazi neočekivano.

„Kakve to veze ima sa opsednutošću?“

„Kod većine ljudi sve ima veze sa opsednutošću. Buba je opsednuta uspehom, priznanjima, bilo poslovnim ili životnim... Videćeš, urednički posao joj je samo stepenik ka onome što se zove *love life coach*. Posvetila je ceo svoj život istraživanju muškaraca i njihovih potreba. Onda će to znanje preneti ostalim nesrećnim ženama... Ti si, recimo, opsednut fotografijom.“

„I tobom.“

„I mnome.“ Nasmejala sam se i osetila kako njegov stisak popušta.

Moja buduća opsesija upravo je ušla u restoran iako to tada nisam primetila. Ne primećujem takve sitnice. Trideset godina živim u skladu sa onim što sam učinila. Kaznili su me kad sam bratu sakrila golmanske rukavice, nabavili su mi fiksnu protezu koji nisam mogla da bacim, seks s momcima mi je oduvek bio zanimljiv zato što sam natprosečno razgibana. Diploma mi je donela dobre poslove i ugled, potvrdu da nije bitno to da li sam ružna ili lepa, već to da sam uporna. Harfu sam videla poslednji put na putu po Italiji i kad sam prišla i odsvirala Rosinijevu melodiju za harfu *Adante con Variacioni*, učinila sam da se Miloš

zaljubi u mene, a da nisam to ni znala. Tetovaža jednoroga na članku leve noge simbolizuje da nisam baš tako obična i dosadna kakvom volim da se prikazujem. Ona svaki put zbuni ljude baš zato što joj ne pridajem značaj.

„Priča se da je njegova percepcija nečijih mana toliko jaka da udarcem kopita može da usmrti osobu koja je nekad nekome učinila zlo“, odgovarala sam na pitanje *zašto baš jednorog*. Sviđaju mi se jednorogi još iz perioda kad sam čitala *Beskrajnu priču* Mihaela Endea i zamišljala da sam Detinja Kraljica kojoj je potrebno novo ime. I onda, na tom putu po Španiji, istetovirala sam se zajedno s tadašnjom najboljom drugaricom, s kojom se više ne družim jer obe smo iskusile velike ljubavi i zapustile prijateljstvo. Nismo se istetovirale u Madridu ni u Barseloni niti u nekom drugom gradu, već usred katalonskog sela blizu Kosta Brave. To je jedna od priča koju retko ko zna jer je ne prepričavam u društvu.

„Mogli bismo da krenemo...“, reče Miloš. Odgovorila sam mu osmehom. Polako smo ustali i neopaženo krenuli ka izlazu. Zabava se bližila kraju, ali na ulazu se napravila gužva oko devojke u crnoj uskoj haljini sa otkrivenim leđima. Videlo se da ne nosi brushalter. Pomislila sam na njenu hrabrost dok sam gledala u taj izrez koji joj je dopirao do guze. Pomislila sam kako ima divnu kosu i poževela da joj vidim lice, što obično ne želim. Ja ne gledam u žene, ne interesuje me šta drugi nose, osim odeće na Milošu i meni, ne zanimaju me blistave kose jer imam svoju blistavu, ne upoređujem, ne važem, ne ispitujem. Znam da sam jedna od retkih koja nikad nije svom dečku preturila fioke ili tražila skrivena mesta po zajedničkom stanu. Milošu sam odmah poverovala, kao što sam oduvek verovala da

se fizička lepota i zdravlje mogu preinačiti u samosvesno zadovoljstvo koje nas dvoje imamo. A što je najvažnije, među nama je vazduh oduvek bio čist. Možda sam prećutala neke lično preživljene trenutke s drugaricama ili bratom, ali vera u to da ni ja ni Miloš ne krijemo ništa jedno od drugog činila je našu ljubav posebnom. Miloš se tajno ne kurva, niti se kocka s parama koje zaradi slikajući pevačice u usponu. Ja možda popušim poneku cigaru uz vino, ali nikad nisam imala naviku da trgnem čašicu rakije da bih se smirila ili da svakodnevno gutam valijum pred spavanje. Ne vodimo duple živote, nemamo skrivenu decu ili misteriozno ubistvo u porodici. Ipak, pogled na ženu pred nama malo nas je usporio dok smo izlazili. Ta žena prelepe kose i zgodnih leđa, polako se okretala ka nama, ali njen pogled nije bio uperen u mene. Ona je gledala u Miloša i prišla mu sa zavodljivim osmehom. Meni je okrenula leđa kao da ne postojim, zagrlila Miloša i rekla:

„Evo mog najdražeg fotografa!“

To je bio trenutak kao i bilo koji tog dana. Trenutak koji se dešava svakodnevno, trenutak koji inače zaboravimo već sutradan. Meni se tako nešto tog dana već desilo s Bubom (*Hej, evo je moja najdraža saradnica!*), s dekanom fakulteta (*Danas nam je najlepša asistentkinja posebno raspoložena!*), s baka Danom, udovicom s prvog sprata (*Evo je moja najbolja komšinica!*).

Prvi put sam osetila da se dešava nešto drugačije. Ranije me ovakve situacije nisu doticale, ali sada sam znala da kad odemo kući, ništa više neće biti isto.

„Ovo je moja žena“, rekao je Miloš, ali to njegovo žena sad je imalo prizvuk nekakvog pravdanja ili želje za odlaskom.

„Konstantina, drago mi je. Mada me svi zovu Tina. Čini mi se da je moje pravo ime nekako suviše pretenciozno“, rekla je savršena žena pružajući mi ruku.

Oduvek sam volela lepe ljude. Mislila sam da zato što su lepi, imaju i lepši pogled na svet. Da su bolji, čovečniji. Pošto su prema lepima ostali uvek fini, oni zaista misle da je tako sa svima. Depresivno je kad si na drugoj strani, mislila sam često, prisećajući se svojih kvrgavih kolena, trapavosti, proteze i naočara koje sam nosila do dvanaeste godine. Ja sam bila klasično ružno pače. Čak i kad sam ispravila zube, vid i kolena, nikad nisam izgubila osećaj nevidljivosti. Neugledni (mrzim reč *ružni*) uvek nekako moraju da se dokažu. Lepi uglavnom ne moraju ništa da rade, dovoljno je da se pojave i svi su odmah bolje raspoloženi.

Konstantina je mahnula nekome i za tren se pored nje pojavio Savin.

„Savin, neizmerno mi je drago. Naša Jela stalno priča o tebi“, rekao je moj kolega profesor, jedan od najpoznatijih kolumnista i blogera ove zemlje, pružajući ruku Milošu.

Tako je nas četvoro lepih i pametnih stajalo u krugu u prijatnom ambijentu restorana na prijatnih dvadeset pet stepeni. Popili smo odličan šardone i jeli odličnu hranu od koje smo se osećali prijatno. Međusobno se poznajemo, što je takođe prijatno. Nismo se odmeravali, sujete su bile na pristojnoj udaljenosti, tekao je prijatan razgovor. Ono što je za mene bilo najprijatnije u tom prijatnom trenutku je to što je razgovor s kolegom Savinom oduvek bio prijatan, to što sam pored Miloša, na kog sam oduvek bila ponosna, i to što je moj tekst o opsjednutosti velikana književnosti upravo hvalila jedna za oko prijatna žena.

Postalo mi je od silne prijatnosti neprijatno pa smo se zato pozdravili, uz obećanje da ćemo se uskoro videti na večeri, sami.

„Prijatnije je u *Čarobnoj kugli*. Dogovorite se vas dvoje o terminu sutra na fakultetu, tako je najbolje.“ Uz ove reči Konstantina nas je pozdravila, dajući nam najsavršeniji osmeh koji je pokazivao savršene blistavobeke zube, mašući nam svojom savršenom rukom sa savršeno manikiranim crvenim noktima.

„Šta je, pobogu, *Čarobna kugla*?“, upita me Miloš dok smo na motoru išli ka kući. Stisnula sam ga jače i rekla mu da je to nov, pomodni restoran s čarobnom kuglom i gatarom.

„Bila si?“

„Nisam, u magazinu ga spominje naš gastronom. Kaže da nikad nije jeo bolji suši, da se može uporediti s najboljim restoranom japanske kuhinje u Londonu... nekim *Kiki* restoranom...“

„Ne želim da idem tamo, a naročito ne s njima“, rekao mi je Miloš. I to je bilo otprilike sve što je rekao na putu do kuće. Promrmljao je još nešto u vezi sa sutrašnjim fotografisanjem nekog političara i njegovim idiotskim timom koji ga prati u stopu i zbog kog ne može da radi svoj posao kako treba.

„Kakvi kreteni... Zar ne?“, rekao je dok se okretao na suprotnu stranu u našem zajedničkom krevetu i prvi put za te dve godine koliko smo zajedno, zaspao je a da me nije poljubio ili da se nije priljubio da ugreje stopala na mojim.

Sačekala sam još nekoliko minuta i kad je hrkanje postalo dovoljno glasno, tiho sam se iskrala iz kreveta i krenula stepenicama koje vode ka potkrovlju. Zastala

sam i predomišljala se nekoliko trenutaka, ali sam onda odlučno nastavila. Nisam palila svetlo jer mi je srce tuklo u grudima od straha što radim nešto što ne smem. Ovo je bila prva stvar koju sam radila krišom od Miloša. On ovo nikad neće saznati. Uz svetlost sa ekrana mobilnog telefona tiho sam se uspela stepenicama na potkrovlje, u Milošev studio.

Prišla sam njegovom kompjuteru. Upalila sam ga drhteći jer to nikad ranije nisam uradila. Nije bilo lozinke, jednostavno sam pristupila svim podacima bez ikakvih problema. I prvo što sam ukucala u pretraživaču bilo je – Tina.